

Juridisk
Metode

2013

Noter i Juridisk Metode, samt relevante begreber og databaser for
besvarelse af eksamen. Alle rettigheder forbeholdte.

Lovningskompetencen er delt mellem rådet (= består af en repræsentant for hver medlemsstat) og europaparlamentet.

6. Hvilke organer indgår i den statslige forvaltning?

Nævn og råd.

Nævn (= administrativt organ, der træffer afgørelser inden for et bestemt lovområde)

Råd (= rådgiver forvaltningen og ministeren indenfor et bestemt område).

7. Hvad betyder kommunalisering?

Opgaver som oprindeligt blev varetaget af staten, blev henlagt til kommunerne.

8. Hvilken opgave varetages af Folketingets Ombudsmand?

Ombudsmanden skal være opmærksom på de afgørelser som forvaltningen foretager, med henblik på at vurdere, om de er i overensstemmelse med gældende ret og god forvaltningsskik.

9. Hvilke typer sager behandler domstolene?

2 typer: civile sager og straffesager.

10. Hvilke sager tager EU-Domstolen stilling til?

Deres opgave er, at tage stilling til om en medlemsstat har foretaget et traktatbrud.

11. Hvilken betydning har Menneskeretsdomstolens afgørelser i Danmark?

Vi kan i Danmark føre en sag imod staten ved hjælp af EMRK (= menneskeretsdomstolen).

12. Er retssystemet en harmonisk helhed?

Konfliktløsning bag lukkede døre. Afgørelsen kan ikke appelleres. (= Erhvervsmæssige områder)

Kapitel 3. Den juridiske profession

1. Hvad er fælles for alle jurister?

Hovedparten af jurister beskæftiger sig med tre typer af opgaver: sagsbehandling, professionel retspolitik og rådgivning.

2. Hvilke hverv kan kun jurister varetage?

Funktionen som dommer og som advokat har juristerne monopol på.

3. Hvad er karakteristisk for advokatfunktionen?

Det karakteristiske ved advokatfunktionen er, at advokatmonopolet indebærer retten til at føre retssager for andre.

4. Hvornår skal dommere fratræde, og hvad er begrundelsen for denne ordning?

Man skal som 70-årige i alle tilfælde fratræde stillingen som dommer.

5. Hvilke opgaver varetager den jurist, der er ansat i forvaltningen?

Det er ikke muligt i kort form at give en samlet fremstilling af, hvad jurister i den offentlige forvaltning er beskæftiget med, idet opgaverne er meget varierede.

Hovedsageligt er der tale om sagsbehandling (= træffes afgørelser i sager, som vedrører borgere og virksomheder)

6. Hvor beskæftiges i øvrigt jurister?

Jurister er beskæftiget på mange forskelligartede områder, som for eksempel organisationer, international ansættelse og videnskabelig ansættelse.

7. Hvad menes der med begrebet retliggørelse?

Retlig regulering af et område, der ikke tidligere har været underlagt regeringen.

8. Er de mange jurister et problem?

Ifølge retsplejelovens §126, må advokaten og de advokater, vedkommende deler kontor med, ikke kan være advokat for begge parter i en sag.

Derudover kan klientvalget være kompliceret og give anledning til etiske overvejelser. Skal man for eksempel være advokat for den virksomhed, der bevidst overtræder miljølovgivningen?

4. Bør dommeren altid dømme som det fremgår af gældende ret?

Nej. Er der en situation hvor anvendelsen af gældende ret, som den er fastlagt på sædvanlig måde, i den konkrete situation vil føre til et resultat, der ikke er rimeligt og retfærdigt, hjælper det gamle ord om, at det er bedre, at 10 skyldige går fri, end at en uskyldig dømmes; justitsmordet som den største synd.

5. Hvilke etiske krav kan man stille til den juridiske forsker?

Retsvidenskabsudøveren har principielt ikke nogen interesse i at opnå bestemte resultater. Det er på denne baggrund naturligt, at der opstilles en række krav. Den juridiske forsker må ikke handle videnskabeligt uredeligt. Derudover er det væsentligt at undgå, at en forskers resultat fremtræder på en vildledende måde. Åbenhed og sandfærdighed er ledetråde for al forskning og i den forbindelse må yderligere fremhæves, at det bør være klart, om en videnskabelig bog er udarbejdet for eller er betalt af nogen, der har en bestemt interesse i resultatet.

6. Hvad karakteriserer den gode jurist?

Den gode jurist er en person, der har overblik over retssystemet og mestrer den juridiske metode, og som vedkender sig et personligt og samfundsmæssigt ansvar for de handlinger, vedkommende foretager i sin egenskab af jurist. Den gode jurist er åben over for andre måder at betragte de problemstillinger, vedkommende møder.

Kapitel 10. Retspolitik

1. Er det i orden, at jurister bedriver retspolitik?

Det afhænger af, på hvilken måde juristens rolle opfattes.

Er juristen administrator, der i forskellige positioner har til opgave at få retssystemet og de retlige regler til at fungerer i praksis? Så har juristen ikke ansvar for retten, så vedkommende bør ikke påtage sig sådant et ansvar, men i stedet afvente at andre tager initiativ.

Til tider er det dog nødvendigt, at en jurist beskæftiger sig med retspolitik, når det handler om at forbedre det retlige system. Her er juristen nemlig stadig loyal over for de regler, der aktuelt er gældende. Alt i alt opfattes retspolitik som en blanding af videnskab og politik, og er derfor en grå zone for juristerne – det er derfor lidt en smagssag.

2. Hvordan kan retspolitik opfattes som en stillingtagen til et analogiproblem?

3. Hvilke etiske krav stilles til juristers retspolitik?

Der opstilles en række krav til den måde, som retspolitikken udøves på. Kravene til juristernes retspolitik er i almindelighed større end til andres forslag.

- Det skal være helt klart, at der stilles et retspolitisk forslag, og at der ikke blot er tale om en beskrivelse af noget allerede gældende.
- Argumentationen for de retspolitiske forslag skal være særlig kvalificeret, når de fremsættes af jurister. De har en viden, som andre ikke har.

Retskraft er mulighed for at få sagen genoptaget. Domstolene er nemlig heller ikke ufejlbarlige, og der kan derfor forekomme domme, som er urigtige i forhold til forkert bedømmelse eller af retlige grunde.

8. Hvorfor medvirker der lægdommere i straffesager?

I alvorlige straffesager, benyttes ud over de professionelle dommere lægdommere, dvs. såkaldte almindelige borgere. Årsagen til, at almindelige borgere er med til at bedømme straffesager er for at sikre, at der kun idømmes straf, såfremt dette ikke blot er i overensstemmelse med loven, men også med den almindelige retsbevidsthed.

9. Hvad er opportunitetsprincippet?

Opportunitetsprincippet er, at anklagemyndigheden frit kan vælge, om den vil anlægge straffesager ved domstolene.

10. Hvilke barrierer kan der være for at føre civile sager?

En af barriererne kan for eksempel være, at sagen bliver genoptaget, idet sagsøgte ikke møder op. Således skal man altså starte forfra. Tilbøjeligheden til at anvende domstolene er begrænset, hvilket også er en barrierer.

11. Hvad indebærer dispositionsprincippet?

Dispositionsprincippet indebærer, at parterne har rådighed over den genstand, som sagen vedrører (= materiel rådighedsret).

12. Hvad indebærer forhandlingsprincippet?

Forhandlingsprincippet indebærer, at dommeren er bundet af den nedlagte påstand og kun kan tage hensyn til de fremførte anbringender.

13. Kan dommere hjælpe svage parter?

Ja, i moderne tid er det accepteret, at dommeren i et vist omfang kan bistå svage parter.

14. Hvilke slags domme findes der?

Domme kan kategoriseres på forskellige måder:

I forhold til resultatet kan der skelnes mellem 2 former: fuldbyrdsdommen og anerkendelsesdommen.

Domme kan også opdeles ud fra den måde, de er relateret til de retlige regler ⇔ konstaterende dom og konstitutiv dom.

15. Hvad er et præjudikat?

Det er domme, som begrundes deres resultat på en sådan måde, at retstilstanden forandres, idet denne virkning opstår, ved at den nye regel, der som et generelt argument er medtaget i dommens præmisser, bliver lagt til grund i fremtidige afgørelser.

16. Hvad taler for og imod, at domstolene er retsskabende?

For: det fremmer en hensigtsmæssig retsudvikling.

Imod: dommerne er ikke valgte, så det kan forekomme problematisk at de skaber en ny ret.

17. Hvad kan begrunde, at ikke alle domme bliver offentliggjort?

Der sker ikke nogen formel publicering af domme, idet der ikke noget, som svarer til Lovtidende. Derudover ville det blive for meget information, hvis alle byretsdomme, landsretsdomme og Højesteretsdomme blev offentliggjort ⇔ informationsdød.

18. Hvad karakteriserer administrative afgørelser?

Der findes mange forskellige former for administrative afgørelser. Udarbejdes af myndighederne.

19. Er der internationale domstole?